

TEMAT OPRACOWANIA:

**PROJEKT TECHNICZNY
PRZEBUDOWY WEWNĘTRZNEJ INSTALACJI
CENTRALNEGO OGRZEWANIA
W BUDYNKU MIESZKALNYM WIELORODZINNYM
PRZY ul. KOPERNIKA 3 (KI. 1-3) W BRZOSZOWIE**

INWESTOR:	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Brzozowie 36-200 BRZOSZÓW, ul. Kopernika 1
OBIEKT:	Budynek Mieszkalny Wielorodzinny
ADRES:	RZESZÓW ul. Kopernika 3
FAZA:	PROJEKT TECHNICZNY
DZIAŁKA Nr:	3110/2 obr. Brzozów
BRANŻA:	SANITARNA
Nr REJESTRU:	4/2025
DATA:	RZESZÓW – grudzień 2025
Kategoria budynku XIII	

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

	Imię i Nazwisko	Nr Upnień	Podpis
PROJEKTANT Instalacje sanitarne:	mgr inż. Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89	
OPRACOWAŁ Instalacje sanitarne:	mgr inż. Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89	
SPRAWDZIŁA Instalacje sanitarne:			

PROJEKT TECHNICZNY
przebudowy wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania
w budynku mieszkalnym wielorodzinnym
w Brzozowie przy ulicy Kopernika 3 (klatki 1-3).
dz. Nr 3110/2 obręb Brzozów

Zawartość opracowania:

1.	Podstawa opracowania	
2.	Zakres opracowania	
3.	Dane ogólne	
4.	Opis projektowanej instalacji c.o.	
4.1	Rurociągi	
4.2	Połączenia rurociągów ze stali węglowej ocynk. z innymi systemami	
4.3	Mocowanie rurociągów ze stali węglowej ocynk.	
4.4	Kompensacja wydłużeń ze stali węglowej ocynk.	
4.5	Armatura	
4.6	Grzejniki	
4.7	Regulacja instalacji c.o.	
4.8	Płukanie i próby	
4.9	Zabezpieczenie antykorozyjne	
4.10	Izolacje termiczne	
5.	Ochrona przeciwpożarowa budynku	
6.	Opinia techniczna stanu istniejącego budynku objętego przebudową	
7.	Uwagi końcowe	

CZĘŚĆ GRAFICZNA

Rysunki:

1	Mapa sytuacyjna	1:500	
2	Rzut piwnic	1:100	
3	Rzut parteru	1:100	
4	Rzut piętra I	1:100	
5	Rzut piętra II	1:100	
6	Rzut piętra III	1:100	
7	Rzut piętra IV	1:100	
8	Rozwinięcie instalacji centralnego ogrzewania 1	/-/	
9	Rozwinięcie instalacji centralnego ogrzewania 2	/-/	

OPIS
do projektu technicznego przebudowy wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania
w budynku mieszkalnym wielorodzinnym
w Brzozowie przy ulicy Kopernika 3 (klatki 1-3)
dz. Nr 3110/2 obręb Brzozów

1. Podstawa opracowania

- A. Umowa.
- B. Bilans zapotrzebowania na ciepło.
- C. Wizja lokalna, pomiary z natury i wykonane odkrywki.
- D. Akty prawne i normy projektowania

2. Zakres opracowania

Zakres opracowania obejmuje przebudowę wewnętrznej instalacji c.o. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w Brzozowie przy ul. Kopernika 3 klatki 1-3, klatki 4-5 wg odrębnego opracowania.

Projektowana budowa instalacji obejmuje przebudowę instalacji c.o. w budynku tj. demontaż istniejących grzejników, rurociągów, gałęzek, izolacji, rozdzielaczy itp., montaż nowych rurociągów (instalacja rozdzielcza, piony i gałęzki), płukanie i ponowny montaż istniejących grzejników, montaż zaworów grzejnikowych termostatycznych na zasileniu grzejnika i zaworów powrotnych, montaż odpowietrzenia indywidualnego pionów poprzez automatyczne odpowietrzniki, montaż zaworów regulacyjnych pod pionami, stabilizację ciśnienia i regulację przepływu wody instalacyjnej na poszczególnych gałęziach instalacji w węźle cieplnym na rozdzielaczach, dobór wielkości grzejników, izolacje termiczne instalacji.

3 Dane ogólne

Budynek wyposażony w instalację centralnego ogrzewania z lat budowy. Instalacja co - piony prowadzone po wierzchu ścian w bardzo złym stanie technicznym. Zawory podpionowe jak również przygrzejnikowe niezdatne do użycia. Rurociągi z licznymi śladami korozji wżerowej i mocna korozja powierzchniową, niekoserwowane, podejścia pod piony mocno skorodowane, liczne braki w izolacji z płaszczem gipsowo-klejowym. Brak regulacji obiegów powoduje liczne przegrzewania pomieszczeń jak również niedogrzewania skrajnych mieszkań.

Budynek mieszkalny w zabudowie wolnostojącej, o 5 kondygnacjach nadziemnych, z podpiwniczeniem, 5-klatkowy, zbudowany w technologii prefabrykowanej. Ściany budynku prefabrykowane (żelbet). Stropodach niewentylowany, jednospadowy, kryty papą termozgrzewalną.

Na podstawie wizji lokalnej oraz dostępnej dokumentacji archiwalnej ustalono materiały wchodzące w skład poszczególnych przegród. Ściany budynku ocieplone ok. 2010 r. 10 cm styropianem $\lambda=0,045$ W/mK. Stropodach budynku niedocieplony. Projektowane obciążenie cieplne dla budynku obliczono zgodnie z normą PN-EN ISO 12831 "Metoda obliczania projektowego obciążenia cieplnego i przyjęto następujące wartości współczynników przenikania ciepła U:

• ściany zewnętrzna	- $U = 0,220$ W/m ² K,
• ściany wewnętrzne	- $U = 1,040$ W/m ² K,
• strop nad ost. kondygnacją	- $U = 0,720$ W/m ² K,
• strop nad piwnicą nieogrzewaną (niedocieplony)	- $U = 0,900$ W/m ² K,
• stolarka drzwiowa zewnętrzna	- $U = 1,800$ W/m ² K,
• stolarka drzwiowa wewnętrzna	- $U = 2,400$ W/m ² K,
• stolarka okienna (istniejąca) wymieniona w ostatnich 15 latach	- przyjęto średni współczynnik
przenikania	- $U = 1,600$ W/m ² K,

Do obliczeń zapotrzebowania na ciepło pomieszczeń przyjęto rzeczywiste współczynniki przeni-

kania ciepła „U”.

Przyjęte temperatury: (Wg PN-EN ISO 12831)

- temperatura zewnętrzna - 20 °C
- temperatura w pokojach + 20 °C
- temperatura w kuchniach + 20 °C
- temperatura w przedpokojach + 20 °C
- temperatura w łazienkach + 24 °C
- temperatura na klatce schodowej + 8 °C

W oparciu o zlecenie Inwestora, warunki techniczne WT2021, projektuje się przebudowę wewnętrznej instalację centralnego ogrzewania w przedmiotowym budynku w oparciu o technologię rur ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych [SANHA-Therm lub równoważnej] z zaworami termostatycznymi i zaworami powrotnymi na gałęzkach grzejnikowych zasilających i powrotnych przy grzejnikach, zaworami regulacyjnymi (regulator przepływu z regulatorami różnicy ciśnień) pod każdym pionem oraz zaworami regulacyjnymi na każdej gałęzi instalacji w rozdzielni c.o..

Na podstawie powyższych założeń dokonano obliczeń zapotrzebowania ciepła programem komputerowym firmy InstalSystem Instal-Therm 4.13 OZC, a następnie przy użyciu programu komputerowego Instal-Therm 4.13 HCR dobrano średnice zaworów regulacyjnych, wielkości nastaw zaworów termostatycznych i regulacyjnych.

3.2 Opis projektowanej instalacji c.o.

Projektuje się przebudowę instalacji centralnego ogrzewania w budynku jako dwururową z rozprawadzeniem dolnym, grzejnikową. Projektowana instalacja wewnętrzna c.o. w budynku zasilana będzie z lokalnej kotłowni zlokalizowanej w innym budynku, wodą o parametrach 75/55°C poprzez rozdzielacze – zasilający i powrotny. Rozdzielacze zasilający i powrotny usytuowano w pomieszczeniu węzła cieplnego R. Instalacja c.o. pracować będzie w systemie dwururowym zamkniętym z indywidualnymi odpowietrznikami instalacji bez zaworu stopowego. Sposób rozmieszczenia grzejników i prowadzenie przewodów rozdzielczych i pionów instalacji pokazano na rysunkach – rzuty wszystkich kondygnacji i rozwinięcia.

Charakterystyka cieplna budynku:

- projektowane obciążenie cieplne dla budynku całość **149 588 W**
- ciśnienie dyspozycyjne na rozdzielaczach za buforem – obieg wtórny: **30,9 kPa**
- przepływ w instalacji całość: **8285,6 kg/h (8,285 m³/h)**
- ciśnienie dyspozycyjne przed buforem – ładowanie bufora: **8,40 kPa**

Zakres robót do zrealizowania przy przebudowie instalacji c.o.:

1	Demontaż izolacji ciepłochronnej w płaszczu gipsowym
2	Demontaż rurociągów instalacji c.o. UWAGA: Podczas wycinania starych elementów instalacji takich jak gałązki grzejnikowe, piony w mieszkaniach używać tylko i wyłącznie pił listwowych nie powodujących iskrzenia i pylenia. Pomieszczenia, posadzki i wyposażenie mieszkań zabezpieczyć folią i innymi materiałami przed zapyleniem i zniszczeniem
3	Demontaż istniejących zaworów odcinających podpionowych
4	Demontaż centralnego odpowietrzenia wraz z zaworami odcinającymi
5	Demontaż rozdzielaczy wraz z armaturą
6	Płukanie istniejących grzejników żeliwnych i rurowych typu „Favier”, płytowych
7	Montaż zaworów grzejnikowych termostatycznych z głowicami z ograniczeniem 16-28°C
8	Montaż zaworów na gałęzkach powrotnych grzejników
9	Montaż rurociągów instalacji c.o. w systemie zaciskowym z rur jednostronnie ocynkowanych
10	Montaż odpowietrzników automatycznych na każdym pionie wraz z zaworami odcinającymi

11	Montaż zaworów regulacyjnych i odcinających pod pionami
12	Montaż nowych rozdzielaczy instalacji
13	Montaż zaworów stabilizujących ciśnienie i zaworów regulacyjnych na poszczególnych gałęziach instalacji c.o. na rozdzielaczach
14	Montaż kompletnego bufora ciepła wraz z izolacją, pompy obiegowej, zaworu trójdrożnego z siłownikiem proporcjonalnym, sterownika instalacji c.o. wraz z wykonaniem oddzielnej instalacji elektrycznej (tablicy zasilającej wraz z zabezpieczeniami i wskaźnikami pracy urządzeń) zasilania pompy i urządzeń regulacyjnych
15	Płukanie instalacji w całości
16	Próba ciśnieniowa instalacji
17	Napełnienie instalacji wodą uzdatnioną z systemu grzewczego osiedla.
18	Wykonanie regulacji hydraulicznej całej instalacji – zgodnie z projektem
19	Montaż izolacji ciepłochronnej wg wymagań WT 2021
20	Roboty budowlane towarzyszące - wiercenie otworów montażowych w stropach i ścianach, przekucia, naprawa tynków za grzejnikami, zamurowania przebić i przekuć, szpachlowanie, malowanie, odcinanie starych wsporników i uchwytów itp.
21	Roboty budowlane w pomieszczeniu węzła – obicie odpadających tynków wraz z uzupełnieniem, wykonanie instalacji elektrycznej oświetleniowej, gniazdowej (24V, 230V) i uziemiającej węzła, montaż ewentualna wymiana kratki ściekowej wraz z udrożnieniem istniejącego podejścia do ks lub montaż nowego, wyrównanie posadzki w węźle wraz z wyrobieniem spadków do kratki

3.2.1. Rurociągi

Projektowane rurociągi instalacji centralnego ogrzewania wykonać z rur stalowych ze stali węglowej RSt 34-2 nr materiału 1.0034 zewnętrznie ocynkowane galwanicznie (Fe/Zn 88) według PN-EN 10305-3 o połączeniach w technologii zaciskowej Firmy SANHA-Therm. Warstwa cynku o grubości 7-15 μm . System rur stalowych ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych to kompletny system instalacyjny składający się ze stalowych rur i złączek w średnicach od $\phi 15 \times 1$ do $\phi 108 \times 2$ mm. Rury i złączki w systemie rur ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych wykonane są z wysokiej jakości stali o niskiej zawartości węgla, pokrytej cienką warstwą cynku stanowiącą perfekcyjne zabezpieczenie antykorozyjne zewnętrznych powierzchni rur i kształtek.

Zalecenia do stosowania:

- 1. Rur stalowych stali węglowej nie wolno giąć na "gorąco". Dopuszczalne jest gięcie na "zimno" pod warunkiem zachowania minimalnego promienia gięcia ($R=3,5 \times d_z$).**
- Nie zaleca się gięcia rur na zimno powyżej średnicy $\phi 54$ mm.
- Zalecane jest stosowanie gotowych łuków, oraz kolan 90° i 45° wchodzących w skład kompletnego systemu
- 4. Do cięcia rur nie wolno stosować narzędzi, które mogą wytwarzać znaczne ilości ciepła, np. palniki, przecinarki ściernicowe. Do cięcia rur ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych stosuje się tylko obcinaki krążkowe (ręczne i mechaniczne).**
- Nie zaleca się opróżniania instalacji napełnionych wodą. W przypadku konieczności opróżnienia instalacji po próbie ciśnieniowej zaleca się wykonanie prób ciśnieniowych przy użyciu sprężonego powietrza.
- W sytuacji krycia rur ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych w przegrodach budowlanych, rury należy prowadzić w izolacji, ze względu na kompensację wydłużeń termicznych i ochronę przed chemią budowlaną.
- 7. Przejścia rurociągów przez stropy i ściany budynku wykonać w tulejach ochronnych z tworzywa sztucznego uszczelnionych materiałem elastycznym. Tuleje powinny wystawać ze ścian i stropów po ok. 2-3cm.**

Grzejniki łączyć z instalacją za pomocą systemowych kształtek zaciskowych - złączka z gwintem zewnętrznym, a gałązki z pionami za pomocą czwórników przelotowych, trójników, trójników redukcyjnych i trójników mijankowych. Ewentualne obejście krawędzi wężki grzejnikowej pod oknem wykonać za pomocą kształtek systemowych do obejść lub odpowiednio wygiętego rurociągu za pomocą giętarki systemowej.

3.2.2. Połączenia gwintowane rurociągów ze stali węglowej z innymi systemami

System rur ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych oferuje całą gamę złącz z rurowym gwintem zewnętrznym i wewnętrznym. Ponieważ w kształtkach z gwintem zewnętrznym występują gwinty o zarysie stożkowym, do połączeń z kształtkami mosiężnymi innych systemów połączeń „press” i „push” dopuszcza się, dla złączek mosiężnych, tylko gwinty zewnętrzne, uszczelnione np. niewielką ilością pakuł. Aby nie obciążać połączenia zaciskowego zaleca się wykonanie połączenia gwintowego (skręcenia) przed zaprasowaniem złączki. Elementy systemu rur ze stali węglowej zewnętrznie ocynkowanych mogą być łączone (poprzez połączenia gwintowe lub kołnierze) z elementami wykonanymi z innych materiałów (patrz tabela niżej).

Możliwości łączenia systemów rur ze stali w węglowej zewnętrznie ocynkowanych z innymi materiałami					
	Typ instalacji	Rury/Kształtki			
		Miedź	Brąz/Mosiądz	Stal węglowa	Stal nierdzewna
Stal węglowa Fe/Zn	c.o.	tak	tak	tak	tak
	c.c.w.u.	nie	nie	nie	nie

3.2.3. Mocowanie rurociągów ze stali węglowej

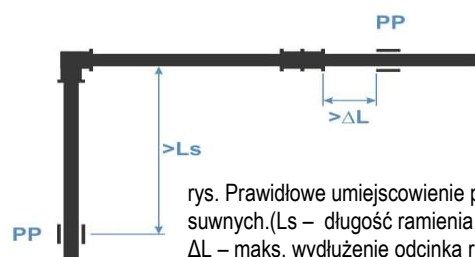
Rurociągi będą mocowane do konstrukcji ścian i stropów za pomocą:

- podpór przesuwnych - punkty przesuwne (ślizgowe) powinny umożliwiać swobodny ruch osiowy rurociągów (wywołany wydłużeniem termicznym), dlatego nie należy ich montować bezpośrednio przy złączkach (minimalna odległość od krawędzi złączki musi być większa od maksymalnego wydłużenia odcinka rurociągu). Rolę podpór przesuwnych mogą pełnić „nieskręcone” obejmy metalowe z gumową wkładką,
- punktów stałych PS - do wykonywania punktów stałych (PS) należy stosować obejmy metalowe z gumową wkładką, umożliwiające dokładne i pewne ustabilizowanie rury na całym obwodzie. Obejma powinna być maksymalnie zaciśnięta na rurze.

Maksymalny rozstaw podpór na rurociągów:

- Dn15 – 1,25 m
- Dn18 – 1,50 m
- Dn22 – 2,00 m
- Dn28 – 2,25 m
- Dn35 – 2,75 m
- Dn42 – 3,00 m

rys. Przykład wykonania punktu stałego przy odgałęzieniu rurociągu ze stali węglowej oc.

rys. Prawidłowe umiejscowienie punktów przesuwnych. (Ls – długość ramienia sprężystego, ΔL – maks. wydłużenie odcinka rurociągu)

3.2.4. Kompensacja wydłużeń

Rurociągi należy tak układać, żeby wystąpiła możliwość ich samokompensacji. Na odcinkach prostych stosować kompensację przyjmując ze wydłużenie prostego rurociągu stalowego

- zasilającego długości 5,0 m ($T_z = 90^\circ\text{C}$) wynosi 5,40 mm,
- powrotnego długości 5,0 m ($T_p = 70^\circ\text{C}$) wynosi 4,20 mm.

Punkty stałe i przesuwne montować wg zasad pokazanych wyżej z zastosowaniem typowych obejm z wkładką gumową do rur stalowych.

Przy montażu poziomów/pionów instalacyjnych po wierzchu ścian należy uwzględnić ich ruch osiowy wywołany zmianami temperatury poprzez odpowiednie rozmieszczenie punktów stałych i kompensatorów typu U, Z, L-kształtowych oraz prawidłowe skompensowanie naprężeń na odgałęzieniach.

3.2.5. Armatura

Do prawidłowej pracy instalacji projektuje się armaturę odcinającą i regulacyjną. Średnice zaworów odcinających i regulacyjnych podano na schematach rysunkowych.

Na gałązkach zasilających grzejniki we wszystkich pomieszczeniach mieszkalnych montować zawory termostatyczne z nastawą wstępną:

- **kuchnie** – Dn 15 AV9 [Oventrop] z głowicą wyniesioną z termostatem zakres regulacji z ograniczeniem nastawy $+16-28^\circ\text{C}$, [grzejniki montowane ponad blatem kuchennym].
- **pokoje** – Dn 15 AV9 [Oventrop] z termostatem zakres regulacji z ograniczeniem nastawy $+16-28^\circ$, termostat zamontować prostopadle do gałązki zasilającej w pozycji poziomej.
- **łazienki** – Dn 15 AV9 [Oventrop] z termostatem zakres regulacji z ograniczeniem nastawy $+16-28^\circ$, termostat zamontować prostopadle do gałązki zasilającej w pozycji poziomej.
- **klatki schodowe** – Dn 15 AV9 [Oventrop] z termostatem zakres regulacji bez ograniczeniem nastawy i z zabezpieczeniem przed kradzieżą.

Na gałązkach powrotnych z grzejników we wszystkich pomieszczeniach zamontować zawory powrotne nastawno-odcinające:

- zawory powrotne (bez nastawy wstępnej) Combi 2 [Oventrop] – zawory ustawić na pełny przepływ (nast. **MAX**)

Pod pionami instalacji c.o. zamontować – regulator przepływu w parze z regulatorem różnicy ciśnień:

- na przewodzie zasilającym – regulator różnicy ciśnień z nastawą wstępną, Hycococon DTZ [Oventrop]
- na przewodzie powrotnym – regulator przepływu, Hycococon VTZ [Oventrop]

Na rozdzielaczach instalacji c.o. zamontować:

- ❖ kurki kulowe (napełniające - opróżniające),
- ❖ manometry o zakresie 0-0,6MPa, - wg schematu montażu urządzeń na rozdzielaczach
- ❖ termometry techniczne - wg schematu montażu urządzeń na rozdzielaczach
- ❖ regulatory przepływu:
 - na przewodach zasilających – regulacyjno-pomiarowe z nastawą wstępną, Hydrocontrol VTR [Oventrop]
- ❖ na przewodach zasilających i powrotnych oraz na poszczególnych gałęziach - zawory kulowe

Nastawy zaworów termostatycznych, regulacyjnych podano na rzutach i rozwinięciach instalacji.

Odpowietrzanie instalacji – instalacja odpowietrzana będzie przy zastosowaniu automatycznych odpowietrzników pływakowych Dn 15 mm. Odpowietrzniki montować na poszczególnych pionach instalacji bez zaworów stopowych i zaworami kulowymi z dźwignią motylkową przed odpowietrznikami. Odpowietrzniki montować w odległości 15-30 cm od ostatniej gałązki grzejnikowej instalacji c.o.

3.2.6. Grzejniki

Emitorami ciepła w poszczególnych pomieszczeniach mieszkalnych oraz na klatkach schodowych będą grzejniki stalowe kompaktowe typu 21, 22, 33 firmy KERMI typu Compact zasilane z boku (FKO) o wysokości 600, w łazienkach grzejniki łazienkowe drabinkowe Firmy KERMI zasilane od dołu. Wielkości grzejników podano na rzutach i rozwinięciu. Grzejniki montowane pod oknami w miejscach po zdemontowanych. Grzejniki łączyć z instalacją za pomocą systemowych kształtek zaciskowych, a gałązki z pionami za pomocą czwórników przelotowych, trójników, trójników redukcyjnych i trójników mijankowych. Gałązki grzejnikowe winny wykazywać wyraźne prawidłowe spadki w celu zapewnienia samoodpowietrzania się grzejników.

3.2.7. Zasilanie, regulacja hydrauliczna i sterowanie pracą zaworu trójdrogowego mieszającego z pompą obiegową instalacji c.o.

Zasilanie czynnikiem grzewczym instalacji c.o. jest realizowane z istniejącej kotłowni osiedlowej poprzez zasobnik ciepła c.o. „bufor” pełniący równocześnie funkcję sprężgła hydraulicznego i projektowany rozdzielacz instalacji c.o.. Na zasileniu do rozdzielacza, pomiędzy buforem a rozdzielaczem, zaprojektowano inteligentną bezdławnicową pompę obiegową z silnikiem EC oraz z wbudowanym elektronicznym dopasowaniem wydajności Yonos MAXO 65/0,5-16 PN 6/10 z wirnikiem mokrobieżnym, z możliwością bezstopniowego przełączania prędkości obrotowej o maksymalnej wysokości podnoszenia $H=16\text{m}$ i maksymalnej wydajności $Q=10,0\text{ m}^3/\text{h}$, armaturę odcinającą, filtrododmulnik TerFOM-S65. Moduł hydrauliczny składający się z zaworu 3-drogowego mieszającego 3F ESBE Dn 65 wraz z siłownikiem obrotowym ARD 100 lub ARD 200 z proporcjonalnym sygnałem sterującym, pompy obiegowej Yonos MAXO 65/0,5-16 PN 6/10 oraz filtrododmulnikiem TerFOM-S65, armatury odcinającej oraz bufor ciepła wraz z armaturą odcinającą i filtrododmulnikiem TerFOM-S65 zlokalizowano w pomieszczeniu rozdzielni w budynku

Regulację przewidziano za pomocą nastaw wstępnych zaworów termostatycznych firmy OVENTROP RFV9 oraz zaworami zamontowanymi pod każdym pionem typu „Hycococon VTZ” regulacyjno - pomiarowymi z płynną regulacją nastaw i końcówkami pomiarowymi zamontowanymi na powrocie oraz zaworami „Hycococon DTZ” regulator różnicy ciśnień dla utrzymania stałych ciśnień dyspozycyjnych na poszczególnych pionach. Zawory montować na pionach instalacyjnych w komplecie „Hycococon VTZ – Hycococon DTZ” - zawory wyposażone w końcówki pomiarowe. W celu prawidłowego rozdziału ciepła w węzle na poszczególne budynki (węzeł obsługuje 3 budynki) przewiduje się montaż zaworów „Hydrcontrol VTR” (szczegóły nastaw podano w obliczeniach oraz na rysunkach). Zawory regulacyjne montować na poszczególnych wyjściach gałęzi zasilających z rozdzielaczy na poszczególne budynki (w pionie lub poziomie). Wielkość nastaw zaworów termostatycznych oraz zaworów regulacyjnych podano na rozwinięciach instalacji oraz na rzutach budynku.

Sterowanie obiegiem grzewczym budynku realizowane będzie poprzez pogodowy regulator obiegu grzewczego np. R810 firmy COMPIT lub innym o podobnych funkcjach sterowania. Jest to sterownik z kompletem czujników temperatury przeznaczony do obsługi obiegu grzewczego wyposażonego w zawór mieszający z siłownikiem trzypunktowym oraz pompę obiegu centralnego ogrzewania. Podstawowe cechy regulatora:

- Funkcja pogodowa, czyli wyznaczanie zadanej temperatury ogrzewania w funkcji temperatury zewnętrznej.
- Automatyczne wyłączenie ogrzewania po zakończeniu sezonu grzewczego
- Określanie czasu rozpoczęcia i zakończenia sezonu grzewczego na podstawie uśrednionej temperatury zewnętrznej. Funkcja uwzględnia ciepło skumulowane w budynku, eliminując niepotrzebne załączenia ogrzewania.
- Ochrona przed zbyt niską lub zbyt wysoką temperaturą powrotu, pozwala zabezpieczyć kocioł przed korozją lub zapewnić odpowiednie schłodzenie czynnika grzewczego wymagane przez ciepłownię.
- Wbudowany zegar.
- Dobowy i tygodniowy program działania ogrzewania.
- Komunikacja cyfrowa za pomocą protokołu C14.
- Współpraca z tradycyjnym termostatem pokojowym.

- Współpraca z modulem pokojowym NANO.
- Płynna korekta temperatury w obiegu grzewczym od temperatury pokojowej zmierzonej modulem pokojowym NANO. Funkcja pozwala precyzyjnie utrzymywać temperaturę pokojową.
- Odczyt temperatury zewnętrznej za pomocą jednego wspólnego dla całej sieci regulatorów czujnika. (Dotyczy regulatorów posługujących się protokołem C14)
- Wybiegi posezonowe pompy i zaworu.
- Rozbudowany system zabezpieczeń, między innymi zabezpieczenie przed przegrzaniem obiegu na skutek uszkodzenia zaworu.
- Ochrona kotła przed przegrzaniem polegająca na uruchomieniu obwodu mieszacza z zadaną temperaturą na żądanie regulatora kotłowego. Funkcja działa z regulatorami kotłowymi obsługującymi protokół C14.

3.2.8. Płukanie i próby

Instalację po wykonaniu należy dokładnie przepłukać wodą wodociągową i poddać próbie szczelności na ciśnienie 4 atm. Po zmontowaniu instalacji centralnego ogrzewania przeprowadzić dla każdego obiegu próbę szczelności przy pomocy wody zimnej. Próbę ciśnieniową należy przeprowadzić zgodnie z „warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych” na ciśnienie robocze plus 0,2 MPa lecz co najmniej na 0,4 MPa oraz czasie trwania 1 godzina. Wynik próby uważa się za pozytywny, jeżeli nie nastąpi spadek ciśnienia. Po sprawdzeniu kompletności instalacji i pozytywnym odbiorze próby ciśnieniowej możemy przystąpić do rozruchu instalacji. Rozruch instalacji prowadzić stosując podwyższanie temperatury wody zasilającej 5°C na godzinę. Po 3 dobowym okresie działania można przystąpić do regulacji instalacji (nastawy zaworów podano na rysunkach). Najpierw należy wykonać wszystkie regulacje i nastawy przewidziane projektem. Następnie należy dokonać pomiarów temperatury w poszczególnych pomieszczeniach przy zachowaniu temperatury wody zasilającej i powrotnej przewidzianych dla danej temperatury zewnętrznej. Pomiar należy przeprowadzić po 3 dobach działania ogrzewania w ustalonych warunkach. Pomiarów nie należy przeprowadzać przy temperaturach zewnętrznych wyższych od +5°C. Regulację można uznać za przeprowadzoną prawidłowo, jeśli odstępstwa temperatury w pomieszczeniach mieszczą się w granicy -1°C +2°C od temperatur zakładanych w projekcie.

3.2.9. Zabezpieczenia antykorozyjne

Instalacja c.o. wykonana w technologii rur ze stali węglowej nie wymaga zabezpieczenia antykorozyjnego. Rury zewnętrznie galwanicznie ocynkowane.

3.2.10. Izolacja termiczna

Rurociągi zlokalizowane w piwnicy oraz na podejściach pod piony izolować oddzielenie otulinami termoizolacyjnymi z twardej pianki poliuretanowej w osłonie z folii PVC wg zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej dnia 13 sierpnia 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. Nr 926) zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, izolacja cieplna przewodów rozdzielczych i komponentów w instalacjach centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej (w tym przewodów cyrkulacyjnych), powietrznego powinna spełniać następujące wymagania minimalne określone w poniższej tabeli:

L.p.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał 0,035 W/(m · K) ¹⁾
1	Średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	Średnica Wewnętrzna od 22 do 35 mm	30 mm
3	Średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	Średnica wewnętrzna ponad 100 mm	100 mm
5	Przewody i armatura wg poz. 1-4 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	½ wymagań z poz. 1-4
6	Przewody ogrzewań centralnych wg poz. 1-4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	½ wymagań z poz. 1-4

7	Przewody wg poz. 6 ułożone w podłodze	6 mm
---	---------------------------------------	------

Uwaga:

¹⁾ **przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przenikania ciepła niż podano w tabeli, należy odpowiednio skorygować grubość warstwy izolacyjnej,**

Zastosowanie podanych grubości izolacji na rurociągach wpływa znacząco na ograniczenie strat ciepłej wody, a tym samym zmniejszenie kosztów jej wytwarzania. Materiał izolacyjny winien posiadać świadectwo dopuszczające do stosowania zgodnie ze swoim przeznaczeniem w budownictwie.

Bezwzględnie należy przestrzegać podanych grubości zastosowanych izolacji.

6. Ochrona przeciwpożarowa budynku

Budynek mieszkalny - kategorii zagrożenia ludzi **ZL IV**, budynek niski, ocena zagrożenia wybuchem - nie występuje,

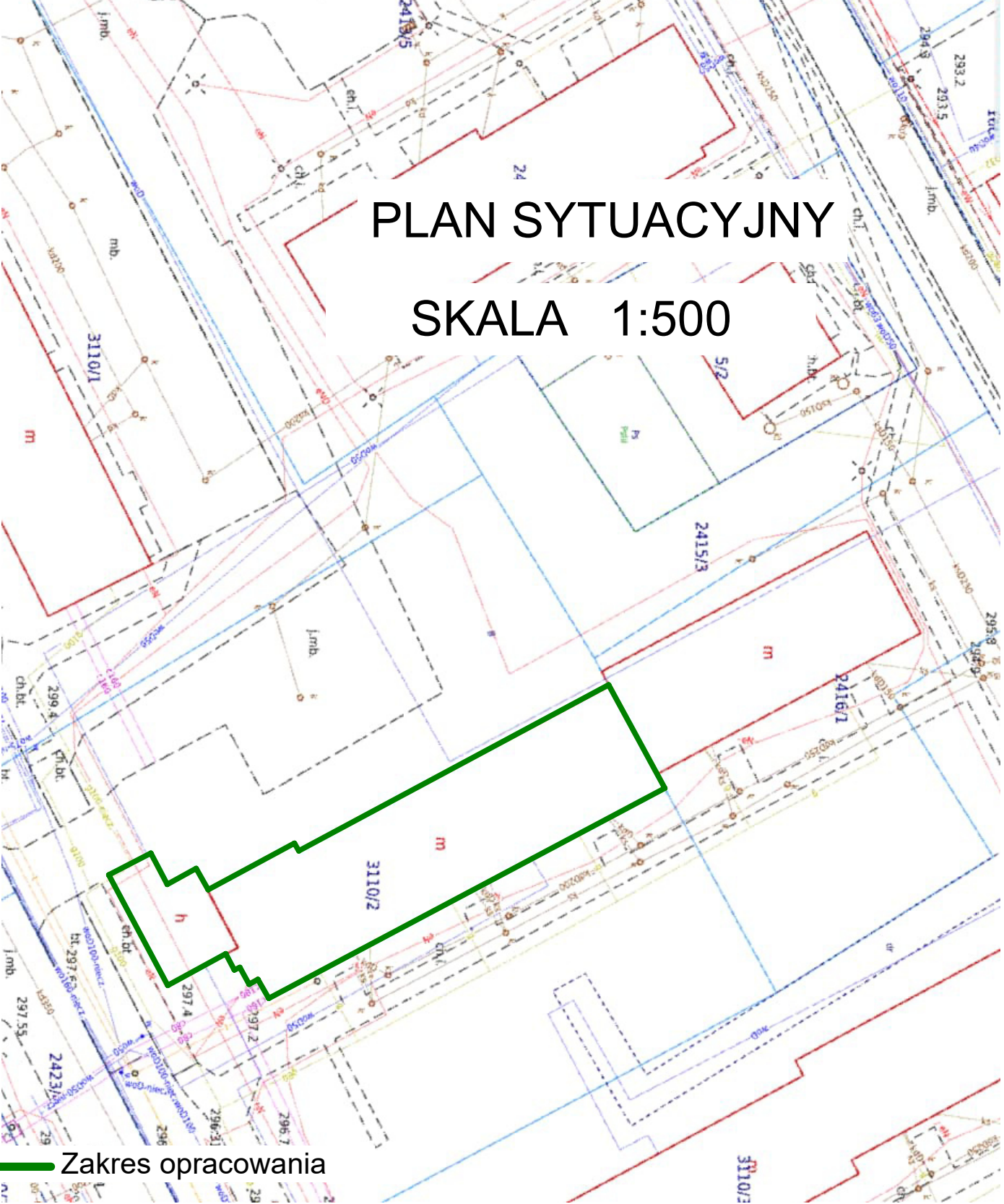
6. Opinia techniczna stanu istniejącego budynku objętego przebudową.

Rozwiązania przyjęte przy budowie wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w budynku mieszkalnym nie będą miały wpływu na stan techniczny budynku i nie będą naruszały elementów konstrukcyjnych budynku.

4. Uwagi końcowe

- Wszelkie prace budowlane, instalacyjne i elektryczne wynikłe w trakcie prowadzenia robót modernizacyjnych, a nie objęte niniejszym opracowaniem wycenić kosztorysem powykonawczym w uzgodnieniu z Inwestorem i Inspektorem Nadzoru.
- Wszystkie materiały, urządzenia i armatura powinny posiadać aktualne atesty i dopuszczenia do stosowania w budownictwie.
- Próbę na gorąco wykonać w sezonie grzewczym w terminie uzgodnionym z Inwestorem i dostawcą ciepła.
- Wszystkie przebicia przez ściany i stropy uzbroić w tuleje ochronne.
- Ewentualną zmianę typu automatycznego odpowietrznika wykonawca winien skonsultować z projektantem.
- W fazie wykonawstwa istnieje możliwość zastosowania innych materiałów budowlanych i urządzeń niż dobrane w opracowaniu projektowym, o nie gorszej jakości, tylko i wyłącznie w uzgodnieniu z projektantem.
- Niedotrzymanie w/w warunku zwalnia projektanta z odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie przyjętych rozwiązań technicznych.
- Wszelkie koszty związane ze zmianą rozwiązań technicznych, materiałów i urządzeń ponosi Zleceniodawca zmian.

Całość robót prowadzić i wykonać zgodnie z obowiązującymi normami, przepisami bhp i p.poż, oraz aktualnie obowiązującymi normami i przepisami prawnymi w zakresie wykonawstwa robót budowlano - instalacyjnych.

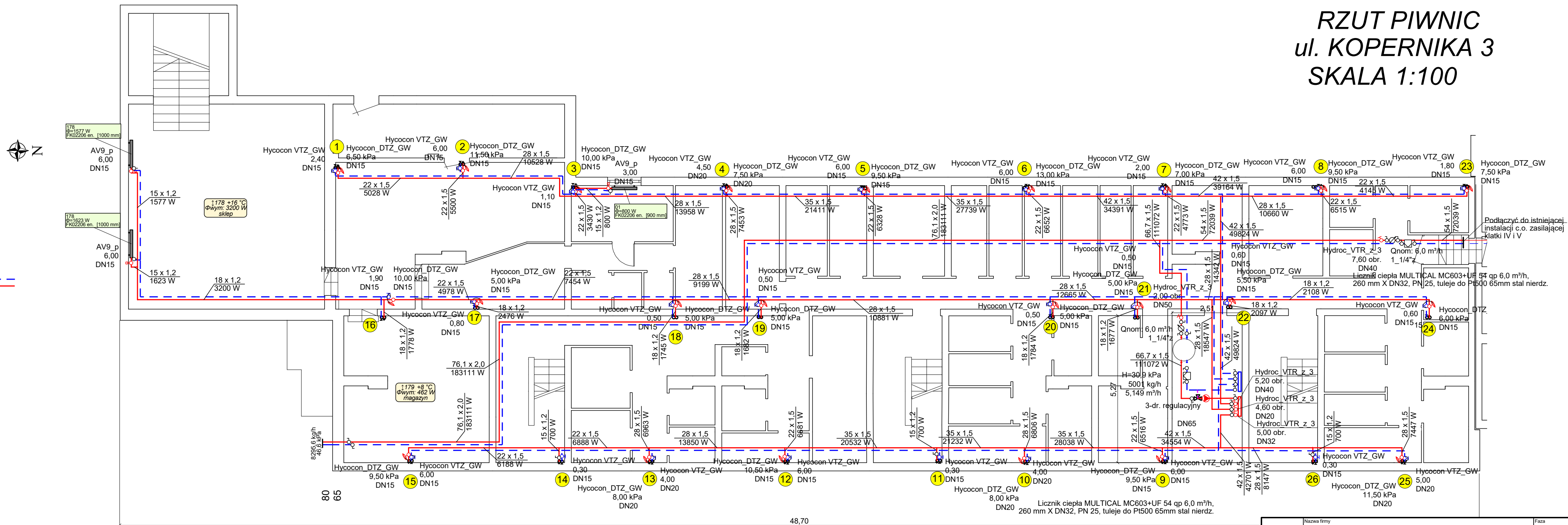
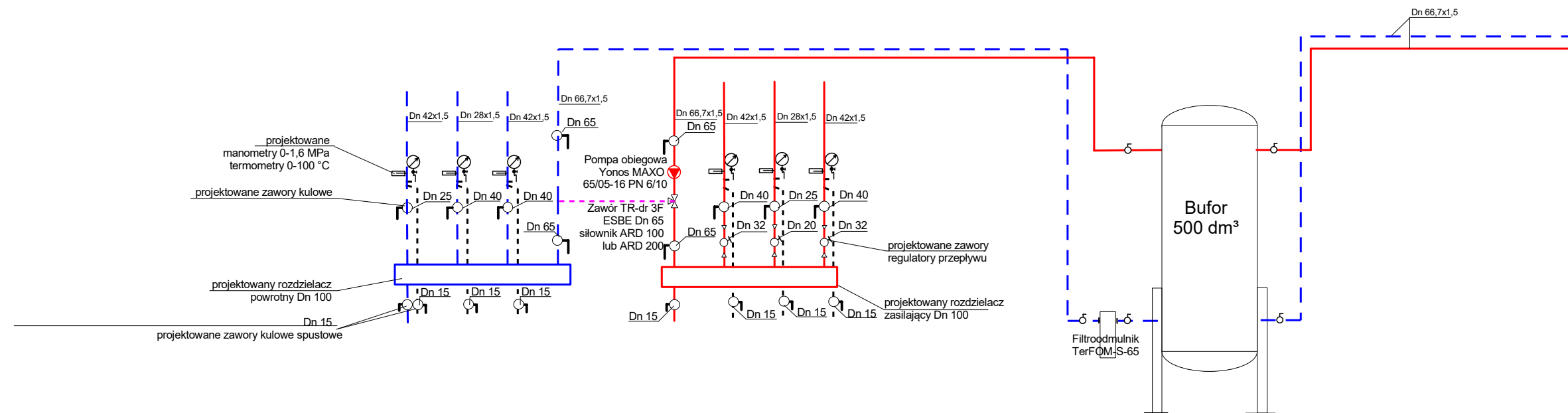
Zakres opracowania

	Nazwa firmy		Faza	
			Projekt Techniczny	
Temat rysunku		Tytuł rys.		
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		PLAN SYTUACYJNY		
Inwestor		Adres obiektu		
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZOZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3		
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala	Nr rys.
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		1:500	
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis		
Sprawił	Nr uprawnień	Podpis	Data	1
	~		grudzien 2025	

*RZUT PIWNIC
ul. KOPERNIKA 3
SKALA 1:100*

SCHEMAT MONTAŻU ZAWORÓW REGULACYJNYCH I ODCINAJĄCYCH NA ROZDZIELACZACH

nastawy zaworów regulacyjnych podano na rzucie piwnic

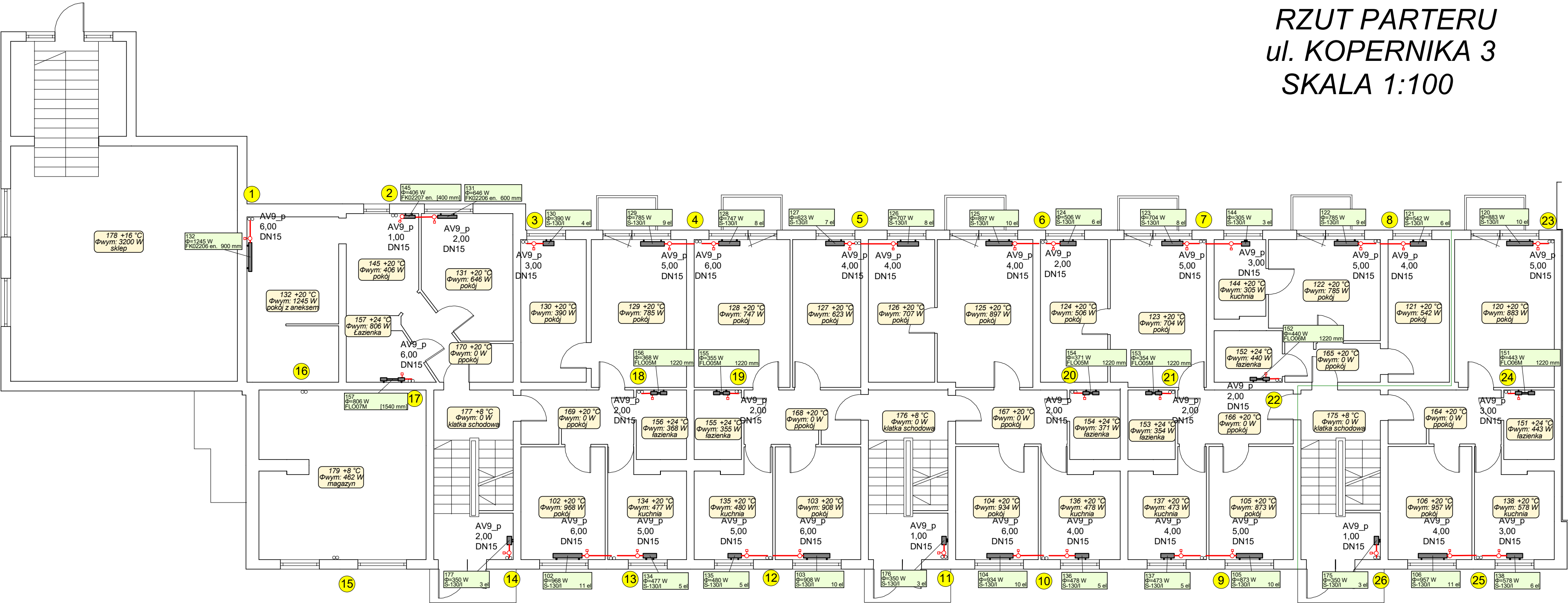

UWAGA:

- Nastawy zaworów regulacyjnych podpiętych do firmy OVENTROP (Hycocn VTZ, DTZ)
- Nastawy zaworów regulacyjnych na rozdzielaczach firmy OVENTROP (Hydrocontrol R)

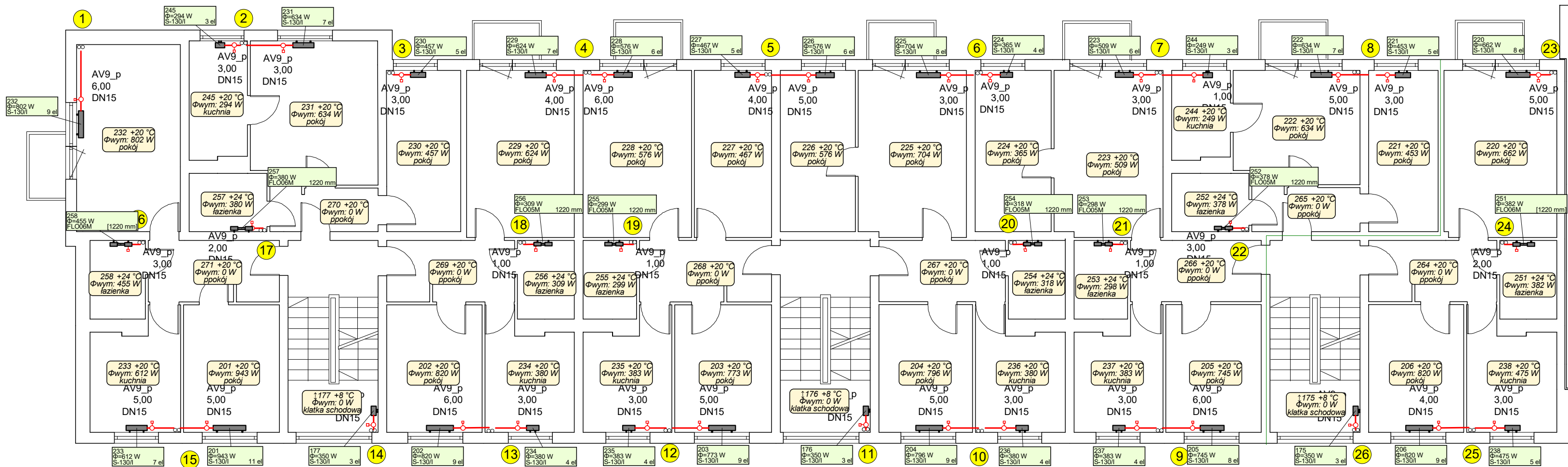
Nazwa firmy		Projekt Techniczny	
Temat projektu		Tytuł rys.	
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		RZUT PIWNIC	
Inwestor		Adres obiektu	
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZOZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3	
Projektant		Nr uprawnień	Skala 1:100
mgr inż Roman KARNAŚ		BAV/III/8386/96/89	
Wykonawca		Nr uprawnień	
Sprawdził		Nr uprawnień	Data grudzień 2025
			2

RZUT PARTERU
ul. KOPERNIKA 3
SKALA 1:100

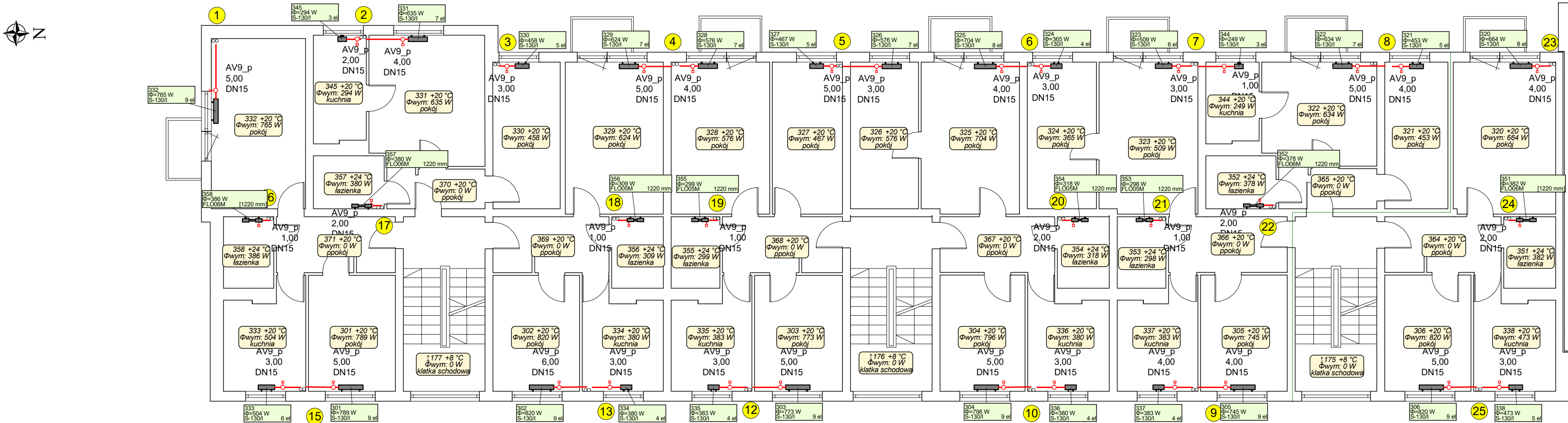
Nazwa firmy		Faza	
		Projekt Techniczny	
Temat projektu		Tytuł rys.	
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		RZUT PARTERU	
Inwestor		Adres obiektu	
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZÓZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3	
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis	1:100
Sprawdził	Nr uprawnień	Podpis	Data
	~		
			grudzień 2025
			3

RZUT PIĘTRA I
ul. KOPERNIKA 3
SKALA 1:100

Nazwa firmy		Faza	
		Projekt Techniczny	
Temat projektu		Tytuł rys.	
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		RZUT PIĘTRA I	
Inwestor		Adres obiektu	
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZÓZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3	
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		1:100
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis	4
Sprawdził	Nr uprawnień	Podpis	
		Data	
		grudzień 2025	

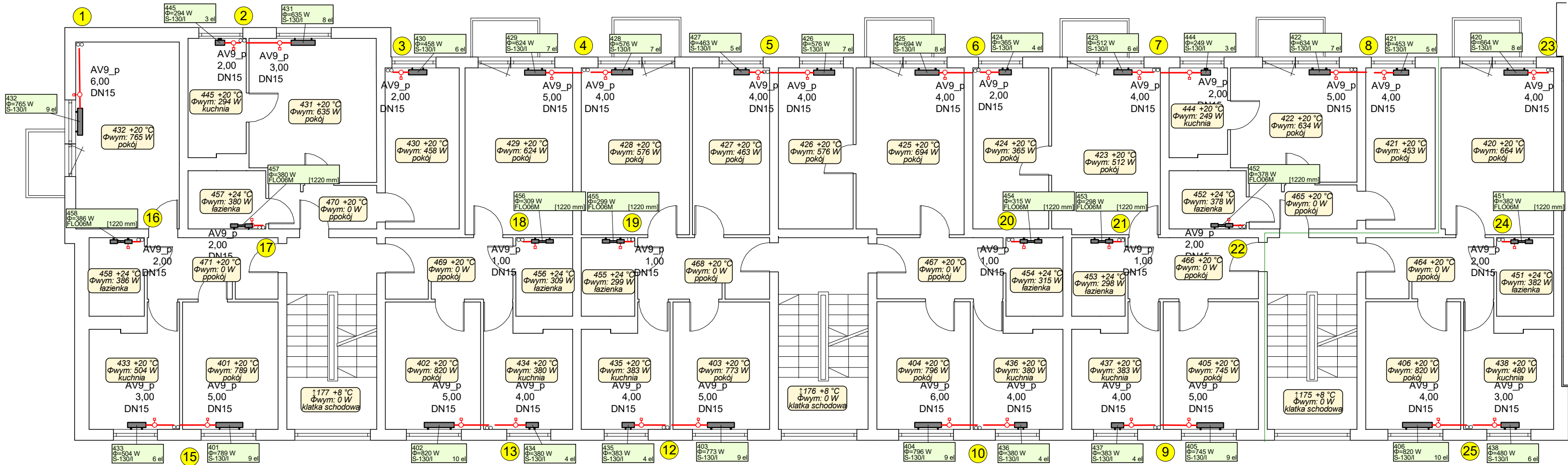
RZUT PIĘTRA II
ul. KOPERNIKA 3
SKALA 1:100

Nazwa firmy		Faza		
Temat projektu		Projekt Techniczny		
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		RZUT PIĘTRA II		
Inwestor		Adres obiektu		
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZOSZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3		
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala	Nr rys.
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		1:100	
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis		
Sprawdził	Nr uprawnień	Podpis	Data	
			grudzień 2025	5

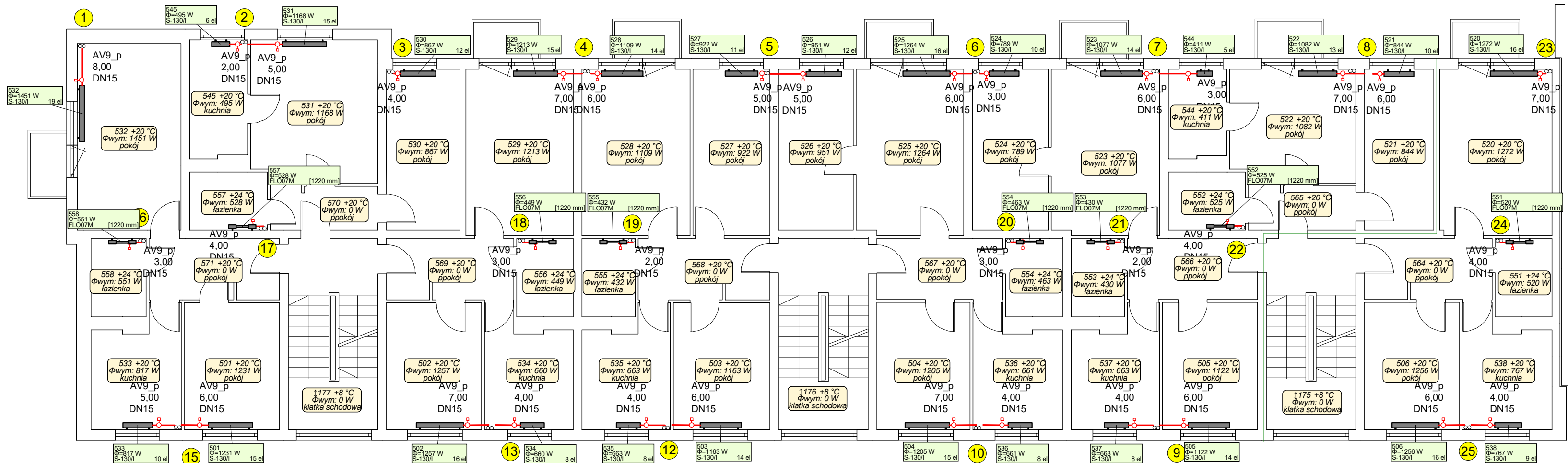
RZUT PIĘTRA III
ul. KOPERNIKA 3
SKALA 1:100

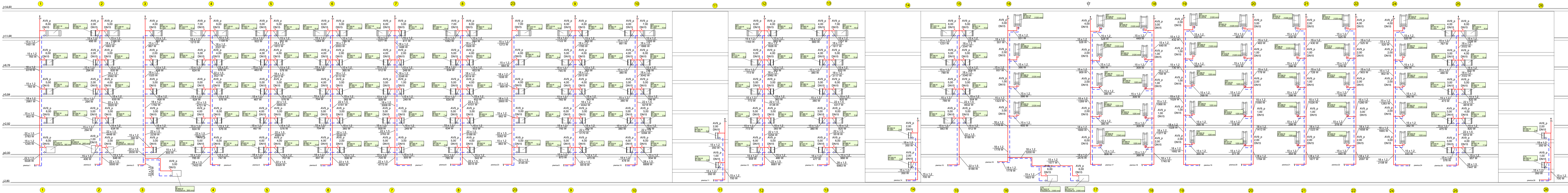
Nazwa firmy		Faza	
Temat rysunku		Tytuł rys.	
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		RZUT PIĘTRA III	
Inwestor		Adres obiektu	
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZÓZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3	
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		1:100
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis	6
Sprawdził	Nr uprawnień	Podpis	
Data			
grudzień 2025			

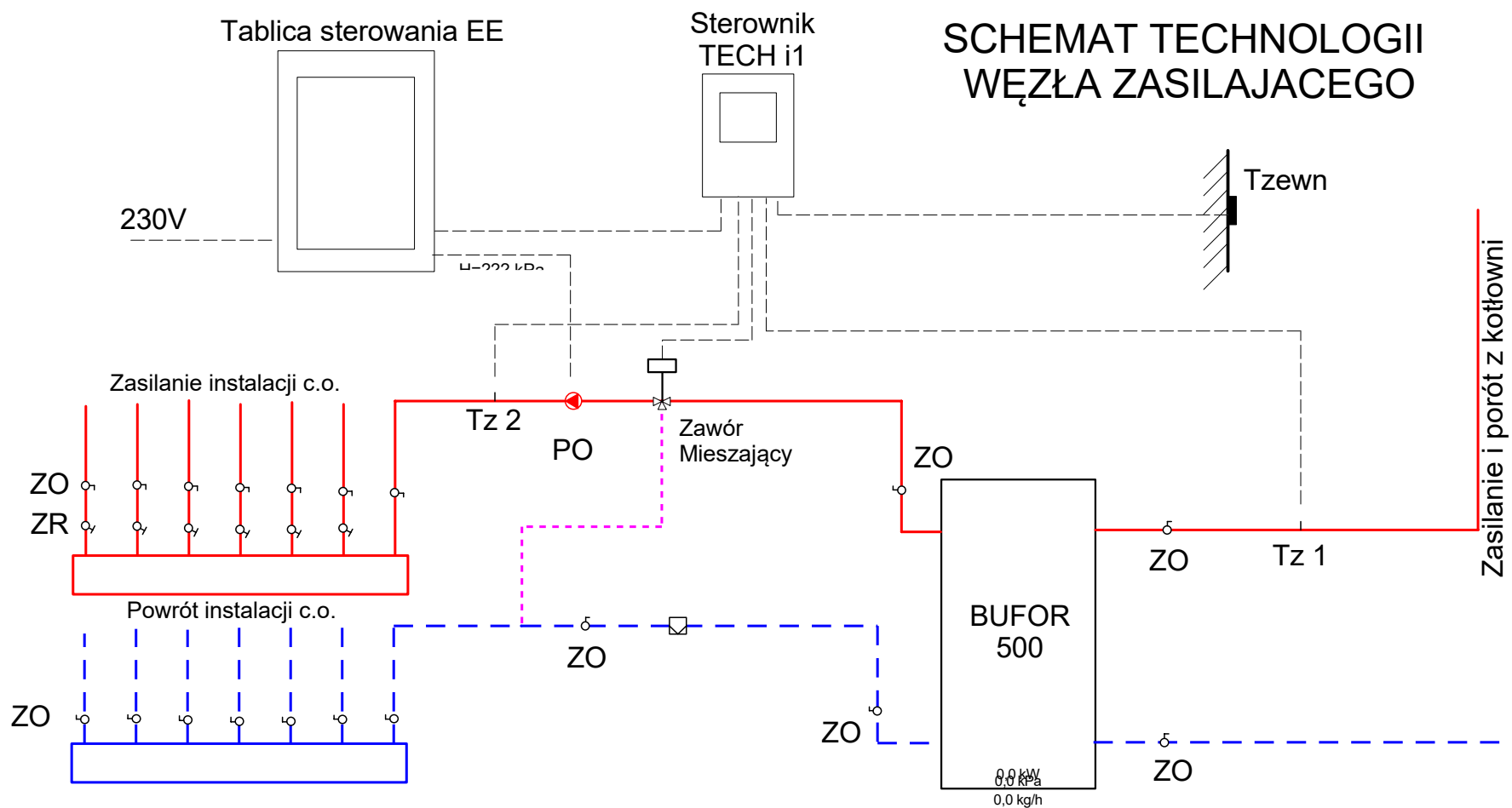

RZUT PIĘTRA IV
ul. KOPERNIKA 3
SKALA 1:100

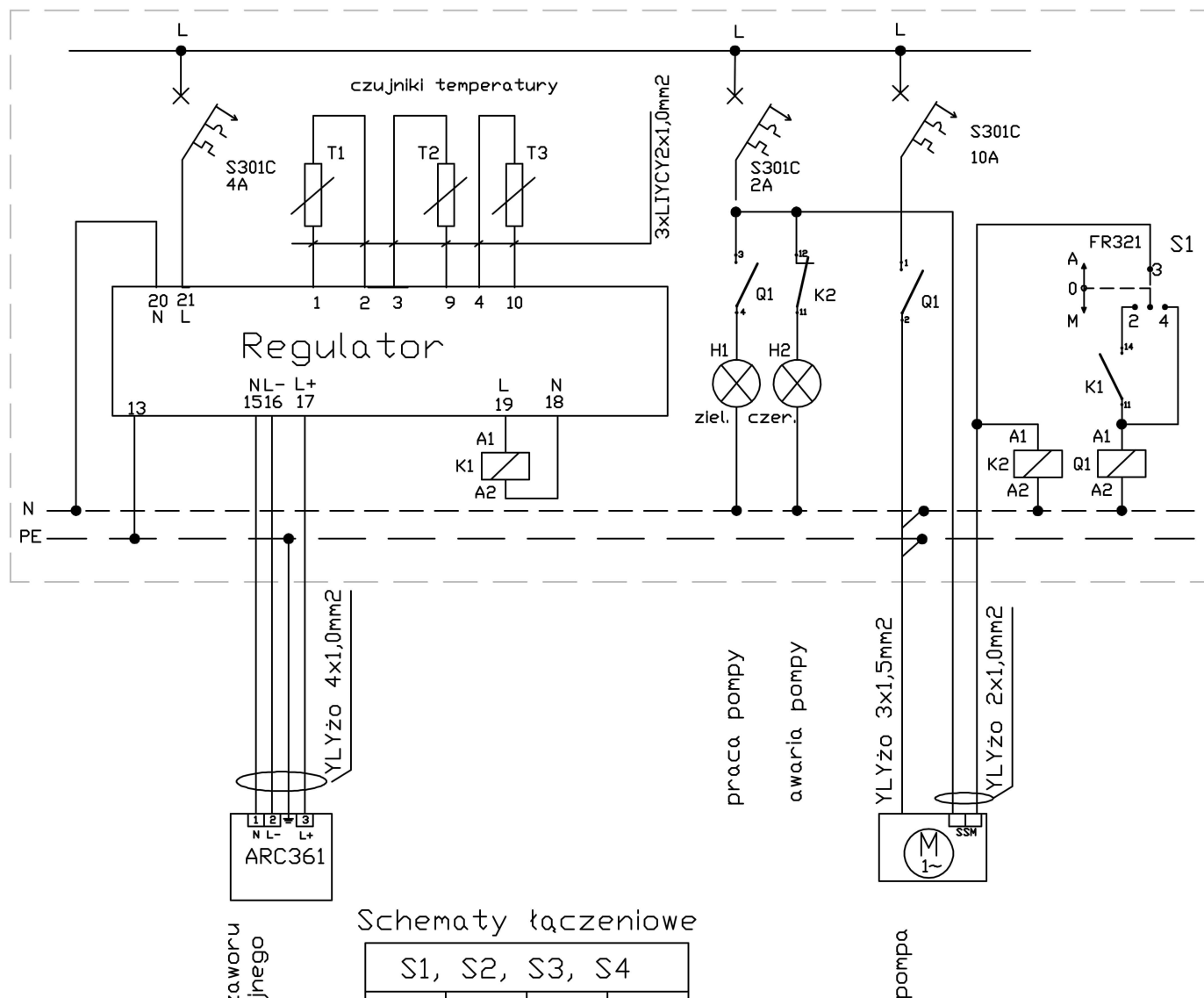

Nazwa firmy				Faza Projekt Techniczny		
Temat projektu Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania			Tytuł rys. RZUT PIĘTRA IV			
Adres obiektu SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZOZÓW			Adres obiektu Brzozów ul. Kopernika 3			
Projektant mgr inż Roman KARNAŚ		Nr uprawnień BA/VIII/8386/96/89	Podpis		Skala 1:100 Data grudzień 2025	Nr rys. 7
Wykonał		Nr uprawnień	Podpis			
Sprawdził		Nr uprawnień	Podpis			

Nazwa firmy		Faza	
Projekt Techniczny			
Temat rysunku		Tytuł rys.	
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		SCHEMAT TECHNOLOGII	
Inwestor		Adres obiektu	
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZOSZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3	
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala 1:100
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis	
Sprawdził	Nr uprawnień	Podpis	Data grudzien 2025
			Nr rys. 9

Schematy łączeniowe

S1, S2, S3, S4			
STYK	I	0	II
1-2			
3-4			

I - praca automatyczna

0 - wyłączony

II - praca ręczna

Nazwa firmy		Faza	
		Projekt Techniczny	
Temat rysunku		Tytuł rys.	
Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania		SCHEMAT TABLICZY EE	
Inwestor		Adres obiektu	
SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BRZOSZÓW		Brzozów ul. Kopernika 3	
Projektant	Nr uprawnień	Podpis	Skala
mgr inż Roman KARNAŚ	BA/VIII/8386/96/89		1:100
Wykonał	Nr uprawnień	Podpis	10
Sprawdził	Nr uprawnień	Podpis	Data
	~		grudzień 2025